

[Johan Asmussen.]

noget bort fra så svævende udtryk som ordene „så vidt muligt“. Man skimter måske endog betydelige forhandlinger bag et sådant udtryk, men reglen får derved en tomhed, kan man måske sige, som det vel ville være ønskeligt at undgå. Det ville være ønskeligt, om man kunne nærme sig noget skarpere kriterier i den slags tilfælde.

Rosing: Under denne behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende ratifikation af de af den internationale arbejds-konference i Genève i året 1964 vedtagne forslag til ændringer i Den internationale Arbejderorganisations statut har jeg et par bemærkninger at fremsætte.

Som bemærkningerne til forslaget siger, har bestemmelserne i det foreslåede nye stykke 9 i artikel 19, som der står, „betydning for forholdet . . . til Grønland“, men så vidt jeg har forstået af de efterfølgende bemærkninger, synes denne påståede betydning efterhånden at svinde ind til nul — hvis jeg da har forstået det rigtigt — idet der gøres rede for, at det stadig er muligt for ratificerende stater at tage forbehold for visse territorier, og at der ligesom hidtil pålægges medlemsstaterne en forpligtelse til at rapportere om lovgivningen og praksis i de områder — i denne forbindelse Grønland — for hvilke en konvention ikke findes anvendelig. Som det er klart udtrykt, indtager Grønland en særstilling derved, at en væsentlig del af den danske lovgivning om arbejdsforhold, socialforsorg m. v. ikke gælder for Grønland. Jeg vil nærmest tro, at regeringen også denne gang vil gøre det samme som før.

Spørgsmålet bliver så, om man hver gang i sådanne ratifikationer skal se den samme undskyldning for „særlige forhold“, uden at staten gør sig anstrengelser for at etablere de ordninger, som konventionerne indeholder, og som man i Grønland har hårdt brug for. Staten har jo som den største arbejdsgiver i Grønland pligt hertil. Det drejer sig om lovgivning vedrørende arbejderbeskyttelse og etablering af meget og længe savnede faciliteter som småbørns-hjem og vuggestuer.

I spørgsmålet om minimumsalderen for arbejdere er vi stort set indstillet på at følge Genèvekonventionen. I overenskom-

sten af 1963 mellem staten og den grønlandske arbejdersammenslutning vedrørende de i og ved kulminen i Qutdligssat ansatte i Grønland fastboende arbejdere står der i § 3:

„Arbejdere under 16 år må ikke beskæftiges ved arbejde i selve minen“, og i redegørelsen om minearbejderens alder kan man i øvrigt konstatere, at der ikke blandt de antagne findes arbejdere, som er under 18 år. Selv om jeg kan regne med, at staten for kulbruddets vedkommende som arbejdsgiver opfylder de almindelige hensyn, der ligger bag den danske lovgivning om arbejderbeskyttelse, kan jeg ikke indse, hvorfor alle de beskyttelsesforanstaltninger for arbejdere, som den foreliggende henstilling giver udtryk for, ikke må gælde i Grønland generelt. Sandheden er nemlig den, at staten ikke længere er alene om at være arbejdsgiver i Grønland; private virksomheder vokser som bekendt stadig i disse år. Dertil er for længst kommet det forhold, at den grønlandske eksportproduktion ikke kan undvære kvindelig arbejdskraft. Uden denne ville arbejdskraftsituationen i Grønland være meget værre, end tilfældet er i dag.

Vedrørende henstilling nr. 123 om beskæftigelse af kvinder med forsørgerpligter — navnlig med hensyn til afsnit III, stk. 4, vedrørende foranstaltninger og institutioner for børn — kan jeg ikke se andet, end at sådanne institutioner i allerhøjeste grad savnes i Grønland, når henses til spørgsmålet om stabiliteten blandt kvindelige arbejdere i fiskefabrikkerne. Det er ikke sjældent at høre udtalelser overalt i Grønland om, at staten som arbejdsgiver burde lade opføre sådanne for den kvindelige arbejdskraft ganske nødvendige faciliteter i forbindelse med opførelsen af en fabrik. Forholdet er nemlig det, at staten i ethvert tilfælde overlader spørgsmålet om opførelse af sådanne til private institutioner og kommunerne, som ikke har midler hertil. Jeg må ved denne lejlighed erkende, at staten i den forløbne tid hvert år har bevilget mange millioner kroner til andre opgaver i Grønland. Det takker jeg for, men jeg kan ikke lade være med at sige, at Danmark som ratificerende stat har forsømt opførelse af disse faciliteter. Denne forsømmelse er i ikke ringe grad skyld i, at efterspørgslen